

Romana Fekonja,
Zavod RS za šolstvo

Bralna kultura in vloga šolske knjižnice

Role of School Libraries in Promoting Reading Culture

IZVLEČEK: Vsaka šola ima šolsko knjižnico in njeno poslanstvo je med drugim tudi spodbujanje branja in skrb za bralno kulturo vsakega posameznega uporabnika in šole kot celote. Vendar je veliko dejavnikov, ki vplivajo na uspešnost tega poslanstva šolske knjižnice. Za motivacijo za branje in razvijanje bralne kulture mora šolska knjižnica zagotoviti ustrezno gradivo, šolski knjižničar mora posredovati in poučevati knjižnične vsebine osmišljeno in v povezavi s predmetnimi vsebinami. Šolska knjižnica pouk obogati, svoje uporabnike pa usposobi za samostojne bralce in uporabnike informacij. V projektu OBJEM je bil oblikovan osnutek modela posodobljene šolske knjižnice, ki v ospredje postavlja integriranost knjižničnih vsebin v vzgojno-izobraževalni proces. Model določa, da morajo biti najprej zagotovljeni osnovni pogoji za delovanje (delovni pogoji, knjižničar in strategija razvoja), nato sledijo ustrezni načini delovanja knjižničarja in knjižnice (interaktivna, dostopna in integrirana) in ko so izpolnjeni prejšnji pogoji, bodo izidi knjižničarja in knjižnice takšni, da bo kakovostna šolska knjižnica pomembna in priljubljena ter tudi učinkovita. Pri motivaciji za branje in pri razvijanju bralne kulture je pomembno, da imamo na voljo dovolj raznovrstnega in raznolikega gradiva, ki ga bralec izbere glede na svoje potrebe in zmožnosti. Predvsem pa ne smemo pozabiti na zgled, ki je najbolj učinkovito učenje.

Ključne besede: bralna kultura, branje, motivacija, razvoj bralca, model šolske knjižnice

Abstract: Every school has a school library, whose mission is, among other things, to promote reading and to nurture a culture of reading for each user and the school as a whole. However, many factors influence the success of this mission: the school library must provide appropriate materials, and the school librarian must deliver and teach library content meaningfully and in relation to the subject content. The school library enriches the curriculum and empowers its members to become independent

readers and information users. The OBJEM project has developed a draft model for a modernised school library, which puts the integration of library content into the educational process at its core. The model stipulates that to begin with, the necessary conditions to function (working conditions, librarian and development strategy) must be in place, followed by appropriate ways of working for the librarian and the library (interactive, accessible and integrated). Once these criteria are met, the outcomes for the librarian and the library will be such that a quality school library will be relevant, popular, and effective. In motivating reading and developing a reading culture, it is a prerequisite to have a sufficient variety and diversity of materials available for readers to choose from according to their needs and abilities. Above all, we must not forget that example is the most effective way of learning.

Keywords: reading culture, reading, motivation, reader development, school library model

Uvod

Strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju se zagotovo strinjamo, da je branje zelo pomembno in zato si prizadevamo, da učencem odkrijemo pisan svet zapisanih besed. Učenje branja oz. opismenjevanje je zelo zahtevna in odgovorna naloga. Kaj hitro se zgodi, da učenci izgubijo motivacijo in se napredek upočasni. Vendar se ves vložen trud povrne, ko za zapisanimi znaki za črke učenci odkrijejo pomen. Vsak učenec ima svoje izkušnje, svoje predznanje in prav je, da tudi vse to – posameznikovo individualnost – opazimo in upoštevamo pri učenju. Predvsem imamo možnost, da učencem ponudimo pravo bralno gradivo ob pravem času. S tem lahko poskrbimo za ohranjanje motivacije za branje in tako za napredek pri učenju branja in tudi na splošno. V šolski knjižnici mora biti uporabnikom (učencem in strokovnim delavcem) na voljo dovolj raznovrstnega gradiva, ki ga usposobljeni šolski knjižničar mora znati ponuditi tako, da ohranja in razvija bralno kulturo. To pa podkrepi z različnimi dejavnostmi, ki niso neposredno povezane z učnim procesom, vsekakor pa zagotavljajo dodatno spodbudo in motivacijo za branje.

Bralna kultura je po avtoricah Haramija in Vilar (2017, str. 5) »... skupek pojmovanj, vrednot, norm, sporočil v zvezi z branjem, ki so prisotni v družbi in katerih namen je spodbujanje branja in izboljševanje odnosa do branja ne le v učnih situacijah, temveč tudi v vsakodnevem življenju. Bralno kulturo oblikuje celotna družba, v katero so neločljivo vpeti in medsebojno povezani tudi javni izobraževalni in knjižnični sistemi.«

Šolska knjižnica

Po 68. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI, 2007) ima vsak vzgojno-izobraževalni zavod (v nadaljevanju VIZ) oz. vsaka šola knjižnico. Tudi na področju šolskih knjižnic želimo stopiti naprej v razvoju – od pojmovanja šolske knjižnice kot skladišča knjig in zgolj izposojevališča, do dejavne vloge knjižnice in knjižničarja, kot enakovrednih partnerjev pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa in kot neločljiv oz. integriran del tega procesa. Če knjižnične vsebine vključujemo v vzgojno-izobraževalni proces, ga bogatimo. Cilje in vsebine določenih predmetov nadgradimo in ob vsebini poučujemo tudi spretnosti in kompetence.

Kurikul Knjižnično-informacijsko znanje (KIZ)

a) Knjižnične vsebine

Knjižnične vsebine so vseživljenjske spretnosti, kompetence, ki se jih ne da poučevati in učiti brez vsebine. To vsebino pa dodajo predmeti oz. učni cilji predmetov. Če se te kompetence in spretnosti poučujejo brez vsebine predmetov, ostane zgolj na ravni razlage, vsebine ostanejo nekje na zalogo in jih učenci ne usvojijo v procesu.

Prav zaradi tega je kurikulum knjižnično-informacijsko znanje (za osnovno šolo in gimnazije) (v nadaljevanju KIZ) zasnovan kot medpredmetna in kroskurikularna vsebina.

Oba kurikularna dokumenta (za OŠ in za gimnazijo) kot temelj šolske knjižnice navajata usposobljenega knjižničarja in organizirano zbirko knjižničnega gradiva ter informacij za poučevanje in učenje, ki jo potrebujejo učenci, učitelji in drugi strokovni delavci šole. Šolski knjižničar pa organizira knjižnično dejavnost tako, da podpira učenje v okviru pedagoških ciljev šole.

b) Vsebine in cilji

Šolska knjižnica v kurikulumu KIZ (2009, str. 4) predstavlja odprto informacijsko učno okolje, ki omogoča:

- učenje in poučevanje ter njuno fleksibilno prilagajanje potrebam posameznika in skupin,
- razvijanje metod poučevanja in učenja (sodelovalno učenje, projektno in raziskovalno učenje, reševanje problemov, timsko poučevanje ...),
- medkulturnost z vsebino knjižnične zbirke in njeno dostopnostjo (dostopna je vsem učencem ne glede na starost, jezik, kulturo, vključno z učenci s posebnimi potrebami),

- skupno doseganje ciljev: ciljev posameznih predmetov in ciljev kroskurikularne teme,
- upravljanje z informacijami,
- seznanjanje z informacijsko komunikacijsko tehnologijo,
- razvijanje pismenosti, še posebej branja, pisanja in razvijanje bralne kulture,
- sodelovanje s starši, splošno knjižnico in drugimi dejavniki zunaj šolskega okolja.

Šolska knjižnica s storitvami in programom Knjižnično informacijsko znanje pri učencih razvija kompetence na treh ključnih področjih: branje, informacijska pismenost in učenje.

Na področju branja ob koncu šolanja učenci:

- samostojno tvorijo pisna in govorna besedila in upoštevajo pravopisna oz. pravorečna pravila,
- iz prebranega oz. poslušanega besedila povzamejo bistvo in kritično presojo sporočila,
- tekoče berejo glasno in tiho ter prilagajajo hitrost branja zahtevam besedila,
- izberejo in uporabljajo primerno bralno in pisno strategijo,
- prebrano znajo uporabiti v različnih okoliščinah,
- samostojno izbirajo in uporabljajo knjižnično gradivo in druge informacijske vire (KIZ, 2009, str. 7, 8).

Glavni cilj je, da so učenci ob koncu šolanja samostojni uporabniki šolske knjižnice in tudi samostojni

ter suvereni bralci glede na individualni razvoj in zmožnosti.

Sodelovanje v vzgojno-izobraževalnem procesu

Knjižnice je treba vključiti v pouk, kjer učitelji, strokovnjaki za posamezna predmetna področja, omogočajo uspešno učenje obvladovanja informacij s posameznih predmetnih področij in uspešno obvladovanje posebnosti jezika posameznih predmetnih področij v sodelovanju s knjižničarjem, strokovnjakom za organizacijo in pridobivanje informacij.

Knjižničar načrtuje in koordinira uporabo knjižnice v skladu z letnim delovnim načrtom, sodeluje z učitelji pri oblikovanju ciljev vzgojno-izobraževalnega dela, pri načrtovanju učnih dejavnosti, pri pripravljanju in ocenjevanju veljavnosti učnega gradiva ter izvedbi učnih ur.

Knjižničar mora vse pedagoške delavce seznaniti s temeljnimi knjižničarskimi vsebinami, da jih bo lahko spodbudil za medpredmetno povezovanje in drugo sodelovanje.

Tudi učni načrti ostalih predmetov v poglavju Medpredmetne povezave navajajo povezave s knjižnico (npr. delo z viri, reševanje problemov, projektno učno delo).

V nadaljevanju so v preglednicah 1 in 2 prikazane medpredmetne povezave s knjižnico in knjižnično informativnim znanjem za 1. in 2. vzgojno-izobraževalno obdobje (VIO).

Preglednica 1: Medpredmetne povezave s knjižnico in KIZ v učnih načrtih predmetov v prvem VIO (povzeto po Posodobitve, 2014, str. 35)

Predmet	Poglavje	Področja povezovanja
Slovenščina	Splošni cilji Medpredmetne povezave	Učenci/učenke ohranjajo in razvijajo pozitiven odnos do branja neumetnostnih in umetnostnih besedil ... obiskujejo knjižnico ... Nekateri cilji pouka slovenščine so povezani z uporabo knjižnice in vključujejo spodbujanje informacijske pismenosti.
Športna vzgoja	Medpredmetne povezave	... povezovanje s cilji, ki imajo pomembno vlogo pri celostnem oblikovanju posameznika (... knjižnično informacijsko znanje ...)
Spoznavanje okolja	Operativni cilji in vsebine (tematski sklop: Okoljska vzgoja) Medpredmetne povezave	Knjižnično informacijsko znanje ... vključuje tudi teme oziroma vsebine in cilje za trajnostni razvoj kot npr.: knjižnično informacijsko znanje (čas, skupnosti, odnosi) ...

Preglednica 2: Medpredmetne povezave s knjižnico in KIZ v učnih načrtih predmetov v drugem VIO (4. in 5. razred) (povzeto po Posodobitve, 2014, str. 35–36)

Predmeti	Poglavje	Področja povezovanja
Slovenščina	Splošni cilji medpredmetne povezave	Splošni cilji predmeta tudi v drugem in tretjem triletju vključujejo kroskurikularne vsebine, kot so ... knjižnična informacijska znanja. Medpredmetno povezovanje zato lahko poteka na ravni vsebin (npr. tema protestantizma v okviru projektnega tedna), na ravni procesnih znanj (npr. iskanje virov kot spretnost, ki pride v poštev pri vseh predmetih) ...
Tuji jezik (angleščina, nemščina, italijanščina)	Vsebine	ANG: knjižnično informacijsko znanje (iskanje gradiv, uporaba katalogov, tudi elektronskih, uporaba virov, npr. priročnikov, tudi slovarjev) NEM, ITA: knjižnično informacijsko znanje (delo s tujimi viri; razvijanje motivacije za branje)
Športna vzgoja	Medpredmetne povezave	... povezovanje s cilji, ki imajo pomembno vlogo pri celostnem oblikovanju posameznika (... knjižnično informacijsko znanje ...)
Družba	Medpredmetne povezave	... zajema cilje in vsebine, ki se povezujejo z vzgojo in izobraževanjem za trajnostni razvoj v okviru ... knjižničnega informacijskega znanja ...
Naravoslovje in tehnika	Medpredmetne povezave	Živa bitja: KIZ – poznavanje poljudnoznanstvene literature, iskanje informacij po kazalu.

Integriranost knjižničnih vsebin v vzgojno-izobraževalni proces

Integriranost knjižničnih vsebin oz. šolske knjižnice v pouk je predvidena v dokumentih, kar je s sprejetjem novele Zakona o knjižničarstvu (2015) prešlo tudi v implementacijo. Novela predvideva »pripravo nacionalne strategije razvoja šolskih knjižnic in individualne načrte razvoja šolskih knjižnic, ki so del razvojnega načrta šole« ter predvideva, da je knjižnica integrirana v učenje/poučevanje in mora delovati kot informacijsko in komunikacijsko središče vsake šole. Tako strategija razvoja šolskih knjižnic kot tudi razvojni načrti šolskih knjižnic predvidevajo udeležbo knjižnic za potrebe pouka, poleg tega pa udeležanje prožnih pristopov, ki bodo podprle dvig ravni bralne pismenosti.

V projektu OBJEM¹ smo poskušali povečati zavest strokovnih delavcev, predvsem učiteljev, kaj jim lahko šolska knjižnica nudi kot obogatitev vzgojno-izobraževalnega procesa tako za učence kot za njihovo lastno delo in izobraževanje.

a) Dejavna vloga šolskega knjižničarja

Za dejavno vlogo je nujno, da ima šolski knjižničar potrebna znanja, veščine in kompetence s področja bibliotekarstva in pedagoškega področja. Vsekakor pa se vseživljenjsko učenje in izobraževanje nikoli ne končata

in moramo težiti k visoki strokovni usposobljenosti šolskih knjižničarjev tako na področju bibliotekarstva kot na področju vzgojno-izobraževalnih vsebin ter sodobnih tehnologij.

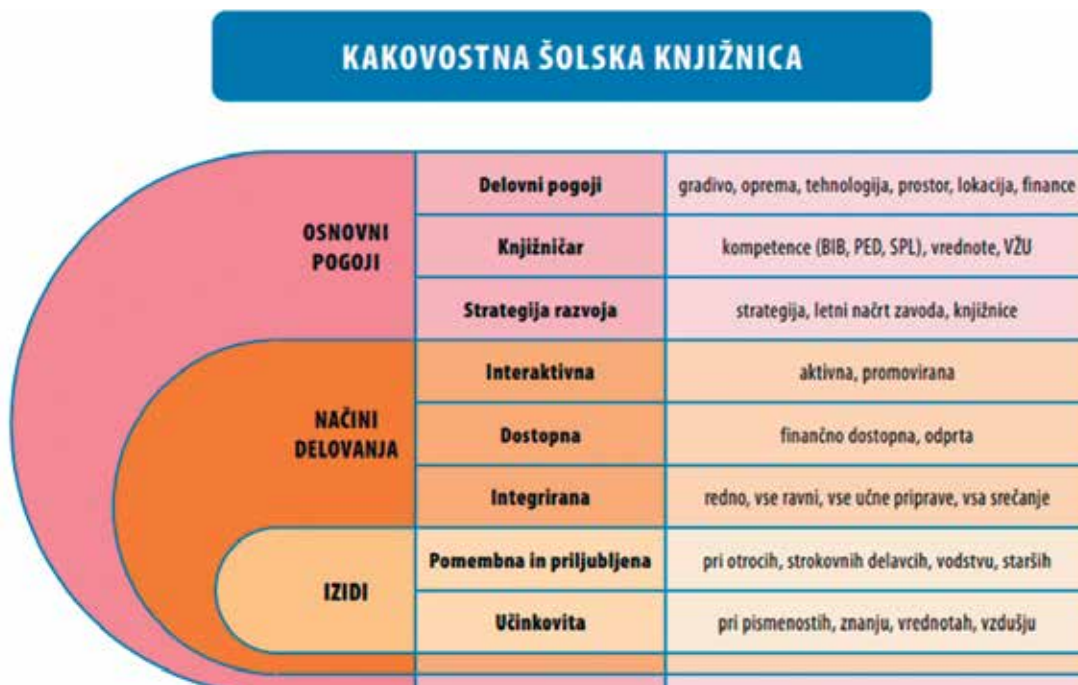
Poleg tega je dokazano, da k boljši pismenosti v šolskem obdobju pomembno prispevajo bralni zgled in obkroženost z bralnim gradivom ter spodbude za branje.

b) Model šolske knjižnice

I Osnovni pogoji za delovanje knjižnice (Vilar, Novak Zabukovec, 2023, str. 233–234):

- **Delovni pogoji:** Za kakovostno delovanje knjižnice je treba imeti zagotovljene dobre delovne pogoje. To so kakovostno, zadostno in ustrezno gradivo, dovolj velik in primeren prostor z ustrezno opremo in tehnologijo na osrednji lokaciji v šoli. Sem sodijo tudi ustrezna finančna sredstva.
- **Knjižničar:** Steber kakovostne šolske knjižnice je kompetenten, dejaven in zavzet šolski knjižničar, za katerega so značilne bibliotekarske, pedagoške in splošne kompetence ter vrednote. Nujno potrebno je knjižničarjevo vseživljenjsko izobraževanje.
- **Strategija razvoja:** Izobraževalni zavodi morajo imeti pripravljen strateški dokument, v katerem

¹ ESS projekt OBJEM – Bralna pismenost in razvoj slovenščine. Več o projektu na: <https://www.zrss.si/projekti/projekt-objem/>

Slika 1: Model šolske knjižnice (Vilar, Novak Zabukovec, 2023, str. 233)

opredelijo vizijo in smeri svojega razvoja v naslednjih treh do petih letih; njegov nujni sestavni del je strategija razvoja šolske knjižnice.

II Načini delovanja knjižničarja in knjižnice:

- **Interaktivna:** Interaktivnost knjižnice zaznamo skozi njeno neposredno dejavnost znotraj in zunaj knjižnice, torej glede neposrednega vključevanja v vzgojno-izobraževalno delo, pa tudi pri vseh drugih dejavnostih, s katerimi je prisotna v življenju in delu zavoda.
- **Dostopna:** Knjižnica mora biti uporabnikom fizično in digitalno dostopna. Ob fizični dostopnosti pa mora biti zagotovljena tudi ustrezna odprtost knjižnice.
- **Integrirana:** Integrirano delovanje knjižnice je zagotovljeno, kadar je s svojim delovanjem in gradivom redno prisotna oziroma integrirana v vse ravni vzgojno-izobraževalnega dela, kar se uresničuje skozi sodelovalno poučevanje knjižničarja in učiteljev.

III Izidi delovanja knjižničarja in knjižnice:

- **Pomembna in priljubljena:** Kakovostna šolska knjižnica ima zaradi vseh predhodnih elementov v svojem zavodu visok ugled in pomembnost, je nepogrešljiva pri strokovnem delu pa tudi priljubljena in cenjena s strani vseh uporabnikov: učencev oziroma dijakov, učiteljev in drugih strokovnih delavcev, vodstva za vodo in tudi staršev.

- **Učinkovita:** Knjižnica, ki izpolnjuje vse predhodne pogoje, je tudi učinkovita, saj v svojem zavodu sodeluje in ima vpliv pri razvoju pismenosti, znanja, vrednot. Posledično prispeva k vzpostavljanju pozitivnega vzdušja v zavodu.

Zakon o knjižničarstvu (2015) je poleg spremenjene vloge šolske knjižnice izpostavil tudi priporočilo pri oblikovanju modelov posodobljene vloge šolske knjižnice, kjer je treba vzporedno skrbeti za ustrezen obseg in izbor knjižničnega gradiva kot tudi za ustrezen prostor in opremo, v katerem se bodo uporabniki dobro počutili in spodbujali prijetne občutke ob iskanju ali branju gradiva.

Po eni strani je tako knjižnica kulturno-informacijsko središče šole, ki skrbi za profesionalni razvoj strokovnih delavcev VIZ, po drugi strani pa je središče, ki podpira učenje.

Motivacija za branje

Da bi otrok postal bralec za vse življenje, mora biti obdan s knjigami in tiskanim gradivom doma in v vrtcu oz. šoli in imeti stalen dostop do virov informacij in znanja (Kropp, 2000). Pomembno je, da je to gradivo raznovrstno in mladi bralec sam izbere, po čem bo posegel. Na ta način se bralec razvija od zgodnjega otroštva do pragmatičnega bralca (povzeto po Appleyard, 1994 v Fekonja, 2004).

1. faza: zgodnje otroštvo – branje kot igra

V tem obdobju večina otrok začne z učenjem branja. Najpomembnejše v tej starosti je, da otroci ne berejo sami, ampak jim berejo drugi. V tem obdobju otroci branje dojemajo kot igro, družabni dogodek, ko si starejši vzamejo čas zanje in jim berejo. Raziskave so pokazale, da otroci, ki jim veliko berejo, lažje in hitreje usvojijo spretnost branja – v pomenu prepoznavanja črk in dekodiranja pisane besede.

2. faza – pozno otroštvo – bralec kot junak

V tem obdobju otroci že znajo brati in berejo sami – odkrivajo svet okoli sebe, tudi s pomočjo literature. V tem obdobju se že pojavijo razlike pri branju med fanti in dekleti.

3. faza: mladost – razmišljanje ob branju

V tem obdobju postanejo besedila, ki jih bralec bere, zahtevnejša, taka, ki že zahtevajo globlje razmišljanje, ali pa jih leposlovna dela na neki način prisilijo k razmišljanju o temi, ki jo obravnava prebrano delo.

4. faza: univerza in pozneje – bralec kot interpret

Vse vrste branja na tej stopnji zahtevajo postavljanje in preverjanje hipotez ob nenehnem povratnem odnosu med bralcem in besedilom. Za študente je pomembno, kje so ostali v razvoju ob koncu srednje šole. Od te točke nato nadaljujejo razvoj na univerzi.

5. faza: odraslost – pragmatični bralec

Branje je v tej fazi prostovoljno dejanje. V tem obdobju so v ospredju trije razlogi. Prvi je pobeg iz realnega življenja v svet domišljije, ki jo predstavljajo literarna dela (romantični romani, detektivski romani, družinske sage ...). Drugi razlog je iskanje resnice, naj bo to iskanje resnice o samem sebi, o svetu ali odkrivanje drugačnih dežel

(potopisi). Tretji razlog za branje pa predstavlja odkrivanje uporabnih podob. Literatura je pravzaprav igra z jezikom, ustvarjanje novih podob. Odkrivanje teh novih podob pa je vedno znova motivacija za nadaljnje branje.

Izbor gradiva v šolski knjižnici mora biti zelo širok in raznovrsten. Zadovoljiti mora tiste bralce, ki iščejo leposlovje za prosti čas, in tudi tiste, ki želijo poglobiti svoje znanje in raziskovati teme, ki jih spoznajo v vzgojno-izobraževalnem procesu. Bralec se brez spodbude ne razvije v zahtevnejšega bralca. Če ostane pri manj kakovostni literaturi, ne bo nikoli razvil potrebe po kakovostnem branju in branju zahtevnejših besedil. Zato mora knjižnica skrbeti za kakovosten izbor gradiva in ponuditi uporabniku tudi zahtevnejša besedila. Na ta način pripomore k razvijanju zahtevnejšega bralca. Ob tem razvoju in napredovanju bralca pa je zelo pomembno gradivo, po katerem posega.

Šolske knjižnice, ki imajo odprta vrata in so informacijsko in kulturno središče šole, lažje pritegnejo tudi šibkejšje bralce.

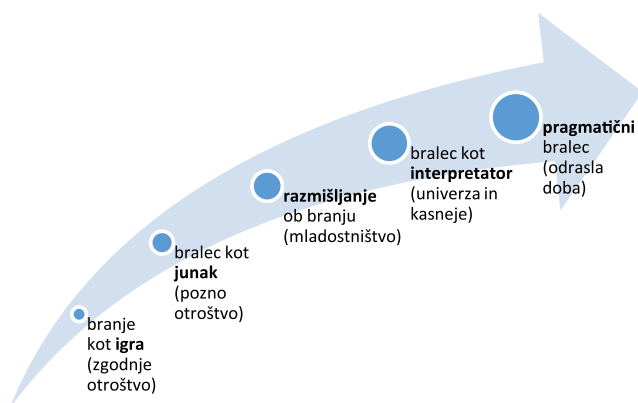
Šolska knjižnica je odprta tudi navzven – tesno sodeluje z bližnjo splošno knjižnico in številnimi kulturnimi ustanovami, ki se navezujejo na različne pismenosti (knjižarne, ustanove s področja bralne kulture, gledališča, filmske ustanove, muzeji in galerije, arhivi ...).

Šolski knjižničar mora biti pozoren, da je na voljo dovolj knjižnega in tudi neknjižnega gradiva, ne sme pozabiti na serijske publikacije in članke v njih. V sodobnem času je treba omogočiti tudi dostop do zanesljivih in kakovostnih e-virov in tudi naučiti uporabnike, kako ravnati in uporabljati e-vire ter informacije odgovorno in etično.

Sklep

Iz lastnih izkušenj vemo, da je najbolj učinkovito poučevanje z zgledom. To pomeni, da začnemo z razmislekom pri sebi. Ali res (dovolj) beremo? Nas učenci vidijo s knjigami oz. z bralnim gradivom? Kolegica knjižničarka ene od mariborskih osnovnih šol je svoje kolege učitelje spodbujala k branju in tudi postavljanju dobrega zgleda. Rekla jim je: »Vzemite s seboj v razred knjigo, tudi če je ne boste uspeli prebrati. Učenci bodo videli, da jo imate s seboj in vas povprašali o njej. Tako boste učencem najboljši zgled za branje in spodbuda, da tudi oni posežejo po knjigi.«

Na načelni ravni se vsi strinjamo, da je branje koristno in da moramo brati čim več. Vedno nas preganja čas in preganjajo nas tudi sezname neprebranih knjig, naslovov oz. sezname naslovov, ki bi jih želeli prebrati. Časa pa nam vedno zmanjka. Podobno je pri

Shema 1: Razvoj bralca (po Appleyard, 1994 v Fekonja, 2004)

učencih – zmanjka jim časa za vse, kar morajo narediti (obveznosti), in za vse, kar bi še želeli postoriti.

S pravim gradivom – dovolj gradiva, ki je tudi raznoliko in raznovrstno – ter še bolj s pravim pristopom in različnimi dejavnostmi se šolski knjižničar in šolska knjižnica vključuje v ohranjanje in še razvijanje bralne kulture tako pri svojih uporabnikih (učencih in strokovnih delavcih) kot tudi na ravni celotnega zavoda. Vsi strokovni delavci se moramo zavedati, da smo učencem bralni zgled in z odnosom do branja soustvarjamo bralno kulturo vsake šole. Učenci nam bodo sledili.

Viri in literatura

Appleyard, J. A. (1994). *Becoming a Reader*. University Press.

Fekonja, R. (2004). Branje in pismenost: vloga šolske knjižnice pri spodbujanju branja. *Šolska knjižnica*, 14(3), 132–139.

Fekonja, R. (2022). Šolska knjižnica. V J. Bone in S. Mršnik (ur.), *Spodbujanje razvoja pismenosti v vrtcu in šoli* (80–82). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Spodbujanje_razvoja_pismenosti.pdf

Fekonja, R., Novak Zabukovec, V., Tušek, B., idr. (2022). Šolska knjižnica kot središče branja in stičišče medpredmetnega povezovanja. Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Solska_knjiznica_kot_sredisce_branja_in_sticisce_medpredmetnega_povezovanja.pdf

Fekonja, Z. (2016). Vloga šolskega knjižničarja pri uporabnikih 21. stoletja. *Šolska knjižnica*, 25(3–4), 16–20.

Haramija, D. (ur.) (2020). *Gradniki bralne pismenosti: teoretična izhodišča*. Univerzitetna založba Univerze; Pedagoška fakulteta; Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/515>

Haramija, D., Vilar, P. (2017). Bralna kultura kot pomemben dejavnik razvoja bralne pismenosti. *Otrok in knjiga*, 44(98), 5–16.

Kerndl, M., Mršnik, S., Novak, N. idr. (2022). *Bralna pismenost: opredelitev in gradniki*. Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Bralna_pismenost_gradniki.pdf

Krapše, t., Bone, J., Polšak, A. in Mršnik, S. (ur.) (2023). *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti*. Druga popravljena spletna izdaja. Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf

Kropp, P. (2000). *Vzgajanje bralca: naj vaš otrok postane bralec za vse življenje*. Učila.

Kurikul. Osnovna šola. Knjižnična informacijska znanja (2009). Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-JAXRAVK0/dc7b44f9-390f-4f30-b844-8d499ec7c6e4/PDF>

Mršnik, S., Bone, J., Bačnik, A. idr. (2022). *Spodbujanje razvoja pismenosti v vrtcu in šoli: bralna, naravoslovna, matematična in finančna pismenost*. Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Spodbujanje_razvoja_pismenosti.pdf

Sušec, Z. (2005). *Knjižnična informacijska znanja: program osnovnošolskega izobraževanja*. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Drugi-konceptualni-dokumenti/Knjiznicna_inf_znanja.pdf

Vilar, P., Novak Zabukovec, V. (2023). Model kakovostne šolske knjižnice: zasnova in uresničevanje v praksi. V J. Bone in S. Mršnik, *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti* (205–236). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf

Vilar, P., Zabukovec, V. (2020). Vloga šolske knjižnice pri razvoju gradnikov bralne pismenosti. V D. Haramija (ur.) *Gradniki bralne pismenosti: teoretična izhodišča* (273–294). Univerzitetna založba Univerze; Pedagoška fakulteta; Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/515>

Zabukovec Novak, V. (2022). Poučevanje in učenje s šolsko knjižnico. V R. Fekonja (ur.) *Šolska knjižnica kot središče branja in stičišče medpredmetnega povezovanja* (20–29). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Solska_knjiznica_kot_sredisce_branja_in_sticisce_medpredmetnega_povezovanja.pdf

Zabukovec, V., Steinbuch, M., Vilar, P. idr. (2014). *Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi. Knjižnično informacijsko znanje*. [Elektronski vir]. Zavod RS za šolstvo, <https://www.zrss.si/pdf/pos-pouka-os-KIZ.pdf>

Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1). (2015). *Uradni list RS*, št. 87/01, 96/02-ZUJIK in 92/15. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2442>

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (2007). *Uradni list RS*, št. 16/2007. <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445>

